

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/60/2001

PREFERENCJE PARTYJNE W MAJU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ 2001

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W ostatnim dniu kwietnia prezydent podpisał nową ordynację wyborczą i zdecydował, że wybory do Sejmu i Senatu odbędą się 23 września. Tym samym dla partii politycznych rozpoczął się gorący czas kampanii wyborczej. Coraz więcej ugrupowań ogłasza swoje programy polityczne i prezentuje publicznie pomysły rozwiązywania najważniejszych problemów, przed którymi stoi nasz kraj. SLD już kilka miesięcy temu rozpoczął prezentację swych tez programowych. W połowie kwietnia lider SLD przedstawił członków sztabu wyborczego Sojuszu oraz zapowiedział, że do początku lipca program SLD zostanie ogłoszony w całości. Odbyła się także konwencja programowa UP, podczas której zaprezentowano hasło wyborczej tej partii „Po pierwsze, praca”, mające streszczać jej priorytety programowe. Już w trakcie trwania naszego sondażu¹ Platforma Obywatelska ogłosiła swoje daleko idące pomysły programowe związane z gospodarowaniem publicznymi środkami finansowymi, przewidując likwidację większości specjalnych funduszy i fundacji rządowych, a także likwidację kas chorych. Również Unia Wolności zainaugurowała kampanię wyborczą pod hasłem „Silna klasa średnia - to silna Polska”.

Po prawej stronie sceny politycznej próby konstruowania nowych sojuszy i związków politycznych przebiegały z dużymi trudnościami i jak dotąd bez widocznych efektów. W tej chwili na prawicy zarysowały się dwa obozy polityczne, które - prawdopodobnie - niezależnie od siebie wezmą udział w wyborach. Jeden tworzy AWS i ugrupowania oraz politycy ciągle pozostający przy tej formule współpracy (liderzy RS AWS, PPChD i ZChN podpisali porozumienie o wspólnym starciu w wyborach). Drugi - to komitety „Prawo i Sprawiedliwość”, organizowane przez braci Kaczyńskich, oraz Przymierze Prawicy i ROP. Wycofanie się NSZZ „Solidarność” ze struktur politycznych AWS nastąpiło już po przeprowadzeniu sondażu, aczkolwiek zapowiedzi tej decyzji pojawiały się w mediach dużo wcześniej.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (132) przeprowadzono w dniach 11-14 maja 2001 roku na 1032-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w maju, udział w nich wzięłoby - według własnych deklaracji - 60% Polaków, o 4 punkty mniej niż przed miesiącem.

POPARCIE DLA PARTII I UGRUPOWAŃ POLITYCZNYCH WŚRÓD OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ W POTENCJALNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH

Partie i ugrupowania polityczne	2000										2001				
	V	VI ₍₁₎	VI ₍₂₎	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	
	w procentach														
SLD	41	37	34	38	38	40	38	41	41	41	38	44	41	46	
UP	5	4	5	5	4	3	4	5	4	4	4				
PO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	12	11	13	
PSL	7	6	8	7	9	7	8	10	10	11	11	7	12	9	
AWS	14	15	15	13	16	19	15	14	13	13	9	9	9	7	
KPEiR	2	2	2	3	2	1	2	2	2	4	2	3	4	4	
ROP	1	2	1	2	2	2	1	1	2	2	1	2	1	3	
UW	9	8	10	9	6	8	9	7	9	8	6	6	5	3	
„Samoobrona”	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	2	
UPR	1	0	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	
ChD III RP	2	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	
PLD	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	
PPS	-	-	-	-	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	
Inna partia	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	
Trudno powiedzieć	14	21	18	16	17	14	18	13	13	12	10	12	12	12	
N	651	676	699	670	634	695	711	747	669	688	642	643	660	620	

(1) 1-6 czerwca; (2) 15-20 czerwca.

Uwaga: Analizując preferencje wyborcze CBOS uwzględnia w obliczeniach także osoby deklarujące udział w wyborach, lecz jeszcze niezdecydowane, na którą partię oddać głos. Pominięcie tej grupy zwiększyłoby nieco odsetki wskazujące na poparcie dla poszczególnych partii. Zakładałoby jednak rozłożenie głosów tej grupy proporcjonalnie do głosów zdecydowanej części elektoratu, co byłoby założeniem wątpliwym.

W maju umocniła się pozycja koalicji SLD - UP, na którą chciałoby głosować aż 46% wyborców - o 5 punktów więcej niż w kwietniu. Obecny wynik jest najlepszy w krótkiej historii notowań tej koalicji, tak wysokiego poparcia nie odnotowaliśmy również w naszych badaniach w odniesieniu do samego SLD.

Drugie miejsce w wyborczym wyścigu zajmuje PO, z poparciem 13% głosujących. W porównaniu z ubiegłym miesiącem również w przypadku tej inicjatywy wyborczej można zauważyć minimalną poprawę (wzrost odsetka zwolenników o 2 punkty), jednak nadal wskaźnik poparcia jest niższy niż w pierwszym notowaniu tej partii w lutym tego roku.

Ugrupowania znajdujące się na dalszych dwóch miejscach w tym miesiącu nieco straciły. Trzecią pozycję zajmuje PSL, z poparciem 9% wyborców (spadek o 3 punkty), czwartą zaś AWS, na który chce głosować 7% potencjalnych uczestników wyborów (spadek o 2 punkty).

Niższe od wyborczego progu, choć takie samo jak w ubiegłym miesiącu jest majowe poparcie dla KPEiR - na tę partię chciałoby głosować 4% badanych deklarujących chęć uczestnictwa w wyborach. Od początku roku systematycznie spada liczba sympatyków UW. W maju partia ta uzyskała zaledwie 3% głosów potencjalnych wyborców (o 2 punkty mniej niż w kwietniu), a więc znalazłaby się poza parlamentem. Takie samo poparcie jak UW otrzymał ROP, jednak w tym przypadku w porównaniu z ubiegłym miesiącem obserwujemy wzrost liczby zwolenników o 2 punkty procentowe. Wśród pozostałych ugrupowań 2% zyskała „Samobrona, a 1% głosów potencjalnych wyborców zdobył UPR.

Tak samo jak w marcu i kwietniu 12% respondentów chcących, według swych zapowiedzi, wziąć udział w wyborach nie zdecydowało jeszcze, komu udzielić poparcia.

*

Maj przyniósł dalsze umocnienie się pozycji zdecydowanego lidera zbliżających się wyborów - koalicji SLD-UP. Tak wysokiego wyborczego poparcia dla lewej strony sceny politycznej jeszcze nie notowaliśmy. Trwające dyskusje i brak jasności co do sytuacji po prawej stronie powodują wyraźny spadek zwolenników najbardziej liczących się dotąd ugrupowań centroprawicy. W lutym na AWS, PO i UW chciało głosować łącznie 31% wyborców, w marcu 27%, w kwietniu 25%, obecnie zaś poparcie to sięga 23%, czyli dokładnie tyle, ile wynosiło w ubiegłym roku (a zatem przed powołaniem PO) średnie łączne poparcie dla AWS i UW.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?
 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	60	20	20	1031
Płeć				
Mężczyźni	65	18	17	489
Kobiety	56	22	22	542
Wiek				
18-24 lat	46	31	23	147
25-34	55	28	17	182
35-44	67	19	15	208
45-54	68	12	20	202
55-64	69	16	16	113
65 lat i więcej	56	16	28	178
Miejsce zamieszkania				
Wies	55	22	24	385
Miaasto do 20 tys.	57	21	22	116
20-100 tys.	67	18	16	197
101-500 tys.	66	18	16	214
501 tys. i więcej mieszk.	61	23	16	120
Wykształcenie				
Podstawowe	46	26	29	273
Zasadnicze zawodowe	62	20	18	291
Średnie	63	20	17	368
Wyższe	86	5	9	97
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	80	8	12	73
Prac.umysł.niż.szczębla	71	21	8	95
Pracownicy fiz.- umysł.	46	30	24	98
Robotnicy wykwalifikowani	63	14	23	76
Robotnicy niewykwalifik.	65	28	7	38
Rolnicy	63	31	7	51
Pracujący na własny rach.	65	20	15	38
Bierni zawodowo				
Renciści	56	13	31	105
Emeryci	64	15	21	204
Uczniowie i studenci	56	29	16	72
Bezrobotni	53	21	26	133
Gospodynie domowe i inni	43	31	26	47
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	70	16	14	170
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	63	25	12	97
sekt. pryw. poza rolnict.	60	21	19	178
prywatnym gosp. rolnym	65	21	14	77
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	56	21	23	136
276-399	57	19	24	124
400-549	59	23	19	206
550-799	66	14	20	151
Powyżej 799 zł	73	12	14	170
Ocena własnych war. mater.				
Złe	58	16	25	408
Średnie	60	24	16	418
Dobre	64	19	16	205
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	55	27	18	77
Raz w tygodniu	63	20	17	515
1-2 razy w miesiącu	58	27	15	158
Kilka razy w roku	59	16	25	171
W ogóle nie uczestniczy	57	12	30	106
Poglądy polityczne				
Lewica	80	8	12	328
Centrum	51	27	22	278
Prawica	68	20	12	201
Trudno powiedzieć	36	28	36	220

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	AWS	ChD III RP	KPEiR	PO	PPS	PSL	PLD	ROP
Ogółem	7	0	4	13	0	9	0	3
Płeć								
Mężczyźni	7	0	3	14	0	9	1	1
Kobiety	7	0	4	11	0	10	0	4
Wiek								
18-24 lat	19	0	0	22	0	3	1	5
25-34	5	0	3	15	0	9	1	5
35-44	3	0	3	12	0	12	0	3
45-54	2	0	4	11	0	8	0	2
55-64	7	1	3	9	0	9	0	1
65 lat i więcej	14	1	8	9	0	12	0	0
Miejsce zamieszkania								
Wieś	4	0	6	11	0	23	1	1
Miasto do 20 tys.	5	0	2	8	0	5	0	4
20-100 tys.	7	0	2	12	0	0	0	2
101-500 tys.	9	0	3	14	0	4	0	6
501 tys.i więcej mieszk.	15	0	0	20	0	1	0	0
Wykształcenie								
Podstawowe	7	0	10	4	0	15	1	1
Zasadnicze zawodowe	5	1	5	11	0	10	1	2
Średnie	8	0	1	16	0	6	0	0
Wyższe	7	0	0	20	0	7	0	1
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	4	0	0	20	0	3	0	4
Prac.umysł.niż.szczebła	4	0	1	23	0	4	0	1
Pracownicy fiz.- umysł.	3	0	7	12	0	4	1	3
Robotnicy wykwalifikowani	4	0	0	4	0	17	2	0
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	6	15	0	5	3	0
Rolnicy	5	0	0	0	0	44	0	0
Pracujący na własny rach.	5	0	0	39	0	8	0	0
Bierni zawodowo								
Renciści	2	0	11	8	0	9	1	3
Emeryci	12	1	7	9	0	11	0	1
Uczniowie i studenci	25	0	0	18	0	0	0	2
Bezrobotni	4	0	1	8	0	7	0	13
Gospodynie domowe i inni	8	0	0	4	0	15	0	0
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	5	0	2	15	0	7	0	2
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	2	0	1	22	0	4	2	0
sekt. pryw. poza rolnict.	5	0	3	19	0	7	1	1
prywatnym gosp. rolnym	6	0	1	4	0	34	0	2
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	0	0	7	1	0	12	0	5
276-399	9	0	4	12	0	15	2	4
400-549	7	1	6	12	0	15	1	1
550-799	4	0	2	15	0	2	0	1
Powyżej 799 zł	8	0	3	16	0	3	0	1
Ocena własnych war. mater.								
Złe	4	0	6	11	0	11	0	2
Średnie	8	0	1	12	0	10	1	3
Dobre	12	0	3	17	0	4	1	2
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	26	1	18	7	0	8	0	3
Raz w tygodniu	8	0	2	12	0	11	1	3
1-2 razy w miesiącu	3	0	3	10	0	15	1	3
Kilka razy w roku	2	0	3	20	0	4	0	1
W ogóle nie uczestniczy	0	0	3	9	0	1	0	0
Poglądy polityczne								
Lewica	1	0	1	2	0	6	0	1
Centrum	5	0	1	17	0	19	0	4
Prawica	24	1	5	31	0	5	2	5
Trudno powiedzieć	3	0	14	7	0	12	0	2

(continued)

Tabela 2 cd. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	SLD + UP	UPR	UW	"Samoobrona"	Inna	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	46	1	3	2	1	12	620
Płeć							
Mężczyźni	50	2	2	2	1	8	318
Kobiety	42	0	3	1	1	16	302
Wiek							
18-24 lat	34	0	3	3	2	8	68
25-34	45	3	2	0	1	11	101
35-44	44	2	5	2	0	14	139
45-54	56	0	1	2	2	11	137
55-64	58	0	1	3	0	9	78
65 lat i więcej	35	1	2	1	0	17	98
Miejsce zamieszkania							
Wieś	32	0	2	4	0	16	210
Miasto do 20 tys.	60	0	3	3	0	10	66
20-100 tys.	56	2	1	0	3	13	131
101-500 tys.	50	2	3	0	0	8	140
501 tys.i więcej mieszk.	49	2	4	0	2	7	73
Wykształcenie							
Podstawowe	35	0	1	2	1	22	124
Żasadnicze zawodowe	45	1	4	3	1	13	179
Średnie	51	1	3	1	1	8	232
Wyższe	51	3	2	0	2	7	82
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	52	5	3	0	3	6	58
Prac.umysł.niż.szczebla	54	2	2	1	0	9	67
Pracownicy fiz.- umysł	59	0	2	0	0	10	45
Robotnicy wykwalifikowani	62	0	2	0	4	5	48
Robotnicy niewykwalifik.	41	0	13	3	5	11	25
Rolnicy	28	0	0	7	0	16	32
Pracujący na własny rach.	24	5	11	3	0	6	25
Bierni zawodowo							
Renciści	46	0	2	0	0	19	58
Emeryci	43	1	2	2	0	13	130
Uczniowie i studenci	43	0	2	5	0	5	40
Bezrobotni	48	1	0	2	2	14	70
Gospodynie domowe i inni	25	0	8	0	0	40	20
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	53	2	2	0	2	10	119
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	56	0	1	2	2	9	61
sekt. pryw. poza rolnict.	45	2	8	1	1	6	106
prywatnym gosp. rolnym	29	0	0	6	0	18	49
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	37	3	6	5	2	21	76
276-399	34	0	1	4	0	17	71
400-549	49	0	1	0	2	6	120
550-799	59	0	3	0	0	12	100
Powyżej 799 zł	52	3	3	1	0	9	124
Ocena własnych war. mater.							
Złe	47	1	4	2	1	12	237
Średnie	44	1	1	2	2	15	251
Dobre	47	2	4	1	0	6	132
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	23	0	1	0	3	10	42
Raz w tygodniu	37	1	2	3	1	18	324
1-2 razy w miesiącu	56	0	3	0	0	7	91
Kilka razy w roku	58	2	5	1	0	4	100
W ogóle nie uczestniczy	74	5	0	0	2	5	61
Poglądy polityczne							
Lewica	80	0	1	2	1	4	263
Centrum	36	1	3	1	0	15	141
Prawica	10	3	6	1	1	6	135
Trudno powiedzieć	15	0	1	1	2	44	78